

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

економічної теорії

на тему:

«Ринок пшениці в Україні та світі: тип, структура, сучасний стан та
перспективи розвитку»

Студентки 2 курсу групи ЕМЕН-21

Коцур С.І.

Науковий керівник:

проф., д-р Гайда Ю.І.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль -2017

Тема: «Ринок пшениці в Україні та світі: тип, структура, сучасний стан та перспективи розвитку»

План

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади та особливості дослідження ринку пшениці в Україні.

1.1. Тип та структура ринку пшениці.

1.2. Інструменти державного регулювання ринку пшениці.

Розділ 2. Оцінка основних тенденцій та аналітика розвитку світового та вітчизняного ринку пшениці.

2.1. Аналіз стану світового ринку зерна.

2.2. Динаміка розвитку ринку пшениці в Україні та світі.

2.3. Чинники флуктуації цін на зерно в Україні.

Розділ 3. Прогнози щодо тенденцій та перспектив розвитку зернових ринків України та світу.

3.1. Перспективи розвитку ринків зерна та їх інфраструктури.

3.2. Виробництво зерна та його конкурентоспроможність в умовах глобалізації.

Висновок

Список використаних джерел

Перевірив:

Гайда Ю.І.

Зміст

Вступ	4
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади та особливості дослідження ринку пшениці в Україні.	Error! Bookmark not defined.
1.1. Тип та структура ринку пшениці.	6
1.2. Інструменти державного регулювання ринку пшениці.	7
Розділ 2. Оцінка основних тенденцій та аналітика розвитку світового та вітчизняного ринку пшениці.....	10
2.1. Аналіз стану світового ринку зерна.	10
2.2. Динаміка розвитку ринку пшениці в Україні та світі.	12
2.3. Чинники флуктуації цін на зерно в Україні. Error! Bookmark not defined.	Error! Bookmark not defined.
Розділ 3. Прогнози щодо тенденцій та перспектив розвитку зернових ринків України та світу.	
3.1. Перспективи розвитку ринків зерна та їх інфраструктури.	19
3.2. Виробництво зерна та його конкурентоспроможність в умовах глобалізації.	20
Висновки	22
Список використаних джерел	24

Вступ

Актуальність дослідження. Пшениця є однією із найбільш поширених сільськогосподарських культур України та світу. Природно-кліматичні умови та родючі землі нашої країни сприяють вирощуванню зернових культур, у тому числі пшениці, і дозволяють отримати високоякісне продовольче зерно, в обсягах, достатніх для забезпечення внутрішніх потреб і формування експортного капіталу. Україна є одним з основних експортерів зерна в Європі. У свою чергу це забезпечує відшкодування понесених витрат і дає можливість в подальшому розвивати виробництво цієї культури.

Від рівня розвитку ринку пшениці у великій мірі залежить добробут населення держави та експортні можливості країни. Таким чином, чим ефективнішим є розвиток ринку, тим вищі гарантії національної продовольчої безпеки. Пшениця на світовому ринку є однією з головних продовольчих культур, яку населення Землі найбільше потребує. Культура користується попитом у багатьох країнах світу (більше 80 країн). Останнім часом виробництво достатньої кількості зерна набуває актуальності не тільки для забезпечення внутрішніх потреб держави, а й для того, щоб зміцнити позиції України на світовому ринку.

Варто зазначити, що головним напрямом зовнішньоекономічної політики України є розширення експортного потенціалу зерно-продуктового підкомплексу, оскільки значну кількість зерна, у тому числі пшениці наша держава експортує.

Мета курсової роботи – дослідження сучасного стану ринку пшениці в Україні та світі, з'ясування умов його ефективного функціонування, а також визначення основних напрямів підвищення ефективності функціонування зернового ринку.

Щоб досягнути поставленої мети необхідно вирішити наступні питання:

- дослідити сучасний стан ринку пшениці в Україні та світі;

- розкрити сутність та особливості функціонування ринку пшениці;
- оцінити основні тенденції та аналітику розвитку зернового ринку;
- з'ясувати умови ефективного функціонування ринку пшениці;

Об'єктом дослідження є сукупність теоретико-методологічних особливостей формування національного та світового ринку пшениці.

Предметом дослідження курсової роботи є світовий ринок пшениці та ринок пшениці в Україні.

Розділ 1

Теоретико-методологічні засади та особливості дослідження ринку пшениці в Україні

1.1. Тип та структура ринку пшениці

Для дослідження ринку зерна (зокрема, ринку пшениці) необхідно, насамперед, визначити походження терміну «ринок зерна». Відповідно до ст.1 Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні», «ринок зерна – це система товарно-грошових відносин, що виникають між його суб'єктами в процесі виробництва, зберігання, торгівлі та використання зерна на засадах вільної конкуренції, вільного вибору напрямів реалізації зерна та визначення цін, а також державного контролю за його якістю та зберіганням»[6]. Пшениця – найбільш важливий сільськогосподарський об'єкт світової торгівлі (більше 60% експорту зернових культур станом на друге півріччя 2016 р.).

У сучасних умовах виробництво зерна зосереджується у розвинутих країнах. Більшість країн, які розвиваються, не мають природних умов або технологічних можливостей вирощування зернових культур та вимушені йти на великомасштабну купівлю зерна [6]. Таким чином, зростає світовий ринок збуту зерна.

Умови зернового ринку змушують сільськогосподарських виробників оптимізувати структуру зернового виробництва шляхом розширення площ ефективних зернових культур [2]. Суть самої проблеми полягає, насамперед, у тому, щоб зосередити матеріально-технічні та фінансові ресурси для вирощування найбільш конкурентних зернових культур. [14]. Останнім часом, Україна заявила про свої потенційні можливості на зернових ринках Північної Африки, Іспанії, Близького Сходу [1]. При цьому витіснила традиційних постачальників зернової продукції в цих регіонах.

На ринку зерна України станом на 01.01.2017 налічується 32214 суб'єктів господарювання. З них – 71,3 % складають фермерські господарства (22977). При цьому, за площами, з яких збирається врожай їх частка становить лише 15,8%, що свідчить про незначні обсяги концентрації земель у фермерських господарств. Крім того, фермерські господарства забезпечують 17,0% валового збору зернових (8736 тис. тон).

Характерна риса сучасного ринку пшениці – обмеженість як попиту, так і пропозиції [15]. Тому склалася така усереднена структура реалізації зерна, яку можна вважати типовою для останніх трьох років:

- за каналами реалізації: заготівельним організаціям продано 15%, населенню через систему громадського харчування (включаючи продаж і видачу натуроплати) – 29, на ринку – 23, за бартерними угодами – 33%;
- за структурою продукції: пшениця вся – 66% від загального обсягу реалізованого зерна [5].

Кінцевий результат (прибуток) залежить насамперед від обсягу вирощеного зерна (пропозиція), обсягу реалізованої продукції, її структури та собівартості [2].

1.2. Інструменти державного регулювання ринку пшениці

Державне регулювання ринку зерна в Україні в сучасних умовах не відіграє стимуляційної ролі щодо зерновиробництва і поки не здатне ефективно реагувати на виклики глобальної економіки [5]. Тому на державному рівні доцільно сформулювати та задіяти ефективні механізми регулювання ринку зерна. Нормативно-правове поле державного регулювання ринку зерна в Україні зараз представлено такими основними документами: Законом “Про зерно та ринок зерна в Україні” та Указом Президента України “Про невідкладні заходи щодо стимулювання виробництва та розвитку ринку зерна” [6].

Політика державної підтримки нарощування зерновиробництва здійснюється Міністерством аграрної політики та продовольства України за такими основними напрямками:

- збільшення обсягів фінансування державних цільових програм;
- запровадження нових механізмів кредитування;
- посилення ролі Аграрного фонду у фінансуванні виробництва через
- механізми заготівлі майбутнього урожаю (строкові контракти);
- стимулювання залучення коштів на вітчизняних та закордонних (ІРО) фондових ринках;
- стимулювання приватних інвестицій (акціонування);
- податкове стимулювання;
- розвиток агрострахування.

Однак реалізація існуючих положень у вищенаведених нормативно-правових документів досить часто знаходиться на низькому рівні, а недостатня системність та узгодженість законодавства України, а також його вибіркоче виконання, має негативний вплив на зерновиробництво і потребує вдосконалення механізмів державного регулювання ринку зерна [16].

Для стабілізації цін зернового ринку держава має здійснювати закупівельні і товарні інтервенції, координувати та узгоджувати цінову політику на загальнонаціональному та світовому ринках [3]. При цьому доцільно враховувати досвід інших країн щодо застосування гарантованих, закупівельних, інтервенційних, заставних та інших видів цін [7].

Основною функцією держави в регулюванні ринку зерна повинно залишатися передбачення ринкової ситуації [5]. Від своєчасного виявлення змін на ринку зерна залежить ефективне оперативне втручання держави в ринкові процеси щодо експорту та імпорту зерна, додержання цінового паритету при міжгалузевому обміні продукцією, забезпечення потреб у зерні та продуктах його переробки за оптимальними цінами.

Головними складовими відтворювального механізму регулювання зернового ринку України є державні інтервенції, комплекс організаційних заходів, механізм державної підтримки виробництва пшениці із заданими параметрами якості для внутрішніх потреб переробних підприємств, механізм стимулювання експорту продуктів зерно переробки з високою доданою вартістю [2].

Таким чином, завдання державного регулювання зернового ринку полягає у забезпеченні процесу його стійкого розвитку. Важливою умовою забезпечення стабільності ринку зерна має стати застосування дієвих механізмів державного регулювання, суть яких полягає в забезпеченні збалансованості кількісних та якісних параметрів попиту і пропозиції на продукцію.

Розділ 2

Оцінка основних тенденцій та аналітика розвитку світового та вітчизняного ринку пшениці

2.1. Аналіз стану світового ринку зерна

Розвиток ринку зерна України значною мірою залежить від кон'юктури та тенденцій світового ринку. Останніми роками наша країна стала одним із ключових гравців на світовій арені в секторі виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема пшениці, що зумовило розвиток внутрішнього і глобального ринків у паралельних напрямках [7].

На сучасному етапі виробництво зерна у світі концентрується в основному в розвинутих країнах, а багато країн, що розвиваються, не можуть вирішити свої проблеми, тому імпортують пшеницю [1].

Пшениця є основним зерном не тільки в Україні, а й у світі. Обсяги її виробництва мають сталу тенденцію до зростання. За прогнозами Міністерства сільського господарства США (USDA), світове виробництво пшениці у 2015–2016 МР становило понад 734 млн т, що на 1% більше рівня попереднього року. Збільшенню виробництва сприятиме утримання врожайності на відносно високому рівні [9]. Упродовж останніх трьох сезонів вона не опускалася нижче 3,3 т/га (Рис.1). При цьому площа до збирання культури збільшилася порівняно з попереднім сезоном на 2,3 млн га та досягла майже 225 млн га.

Упродовж 2016-2017 років обсяг світового виробництва пшениці зріс з 1984,5 до 2106,3 т/га, а в Україні з 60,3 до 65,7 т/га (табл. 1). Таке збільшення обумовлене зростанням виробництва в ЄС і підвищенням прогнозів виробництва даної культури в Україні, де зберігаються сприятливі погодні умови, які дозволяють очікувати ще більш високого врожаю пшениці. Це з надлишком компенсує скорочення виробництва в Австралії до середніх показників після рекордного врожаю минулого року. У ряді основних районів виробництва темпи сівби стримуються у зв'язку з посушливими погодними

умовами, а в Європі на масштаби сівби озимої пшениці можуть вплинути очікування більш високих доходів від виробництва альтернативних культур.

Таблиця 1

Обсяг світового виробництва пшениці, т/га [20]

Показники	2015/2016	2016/2017
Всього	1984,5	2106,3
США	422,8	465,1
Китай	361,6	356,3
ЄС-28	305,3	290,4
Індія	125,2	131,2
РФ	96,4	110,8
Бразилія	74,7	108,1
Аргентина	49,2	66,0
Україна	60,3	65,7
Канада	53,0	56,9
Австралія	36,6	52,0
Інші	399,5	403,9

Джерело: <https://www.usda.gov/>

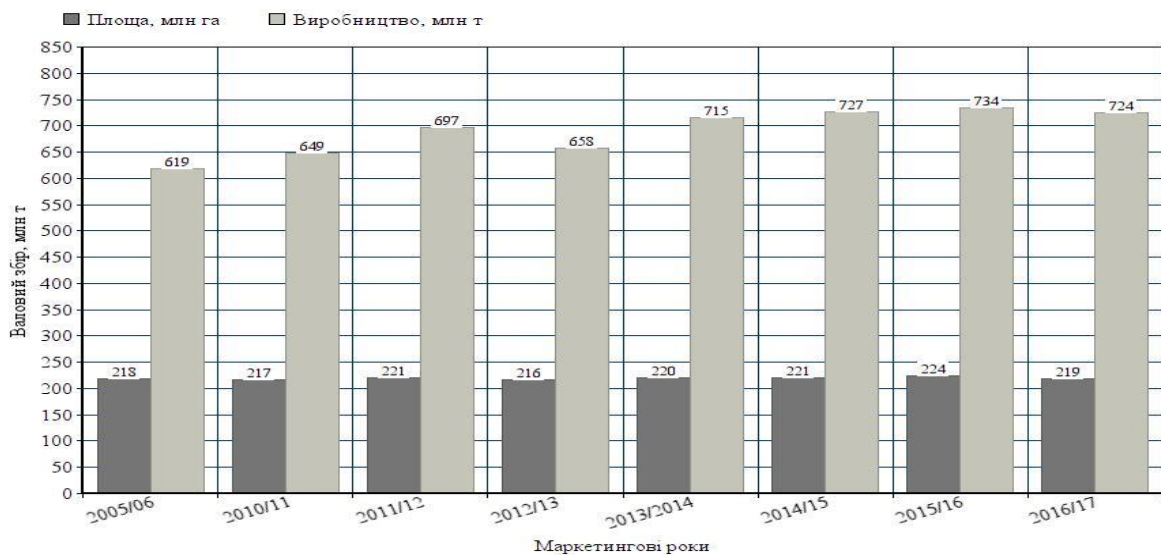

Рис. 1. Динаміка світового виробництва пшениці, млн/т [17].

Джерело: <http://aaaagro>

2.2. Динаміка розвитку ринку пшениці в Україні та світі

За останні 5 років Україна зміцнила свою роль на міжнародному аграрному ринку і знаходиться у світовій десятці серед країн-виробників зерна. Україна є лідером щодо виробництва насіння соняшника та експорту соняшникової олії [7]. Наша держава увійшла в трійку лідерів з експорту зерна, в цьому випадку вона поступається лише США та ЄС. За прогнозами експертів, у 2017 р. в Україні виробництво пшениці становитиме 25 млн т (це на 4% менше, ніж у попередньому році). Про це повідомляє AgroPortal відповідно до прогнозів продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO).

Відповідно до даних профільного міністерства, Україна в 2015/16 маркетингових роках продала приблизно 39,5 млн т зерна (17,4 млн т пшениці). За даними Держстату України, урожайність пшениці в порівнянні з 2011 роком у 2012 році знизилася на 5,9 ц/га. Починаючи з 2013 року урожайність поступово збільшується і це дає змогу Україні продавати більшу кількість зерна пшениці на світовий ринок (рис. 2,3).

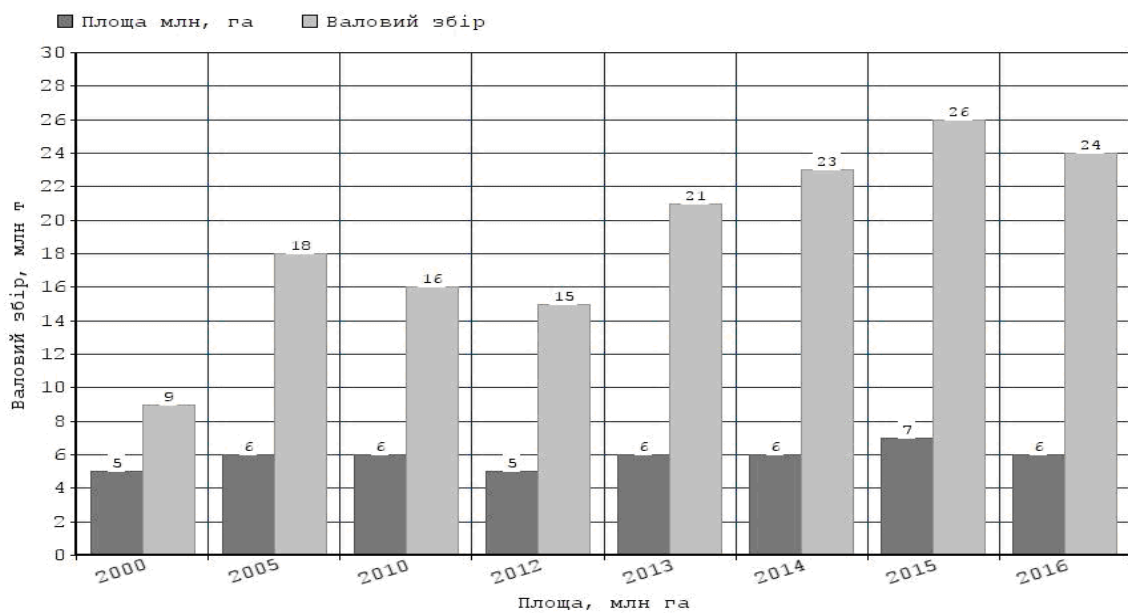

Рис. 2. Динаміка виробництва озимої пшениці в Україні, млн/га [17].

Джерело: <http://propozitsiya.com>

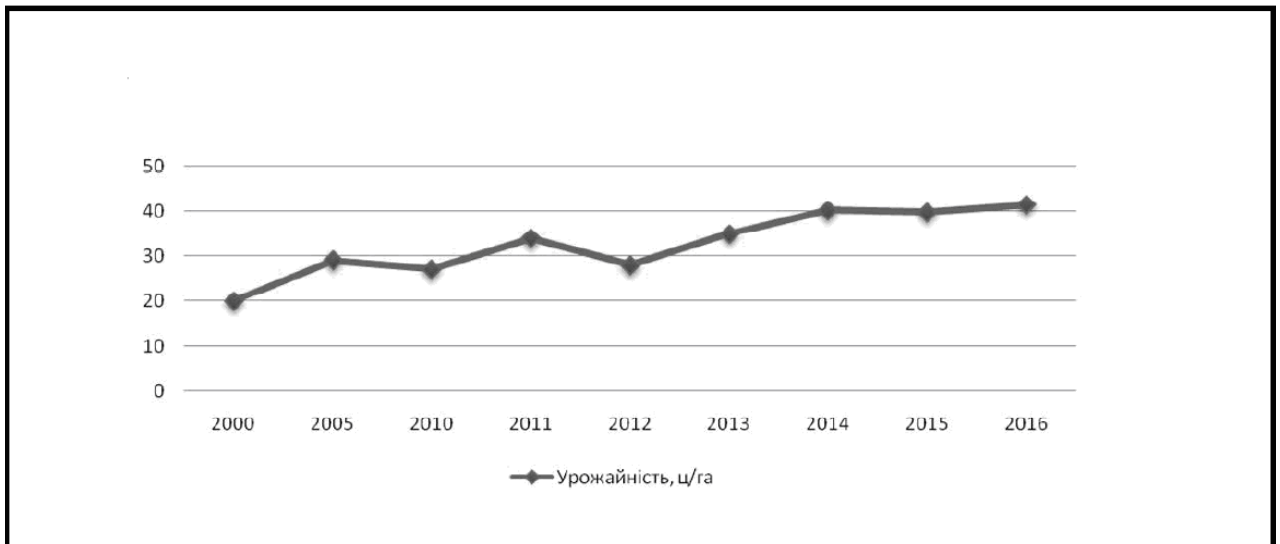

Рис. 3. Світова урожайність пшениці, ц/га [14].

Джерело: <https://www.tdsv>

Станом на 01.03.2017 р. Українська Зернова Асоціація (УЗА) провела аналіз балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів. За даними проведеного аналізу стало відомо, що відповідно до попередніх показників Держстату, у 2016 році врожай зернових в Україні становив майже 66 млн т (це на 9,7% вищий показник, ніж під час попереднього сезону. За даними УЗА, пшениці було зібрано 26 млн т (що на 1,8 % менше, у порівнянні з 2015 роком).

УЗА провела оцінку експортних можливостей та виявила, що загалом експорт було оцінено у 43,7 млн т. З цієї суми пшениця складає 16,5 млн т, ячмінь – 5,3 млн т, кукурудза – 20,9 млн т.

За даними митної статистики Україна в липні-серпні 2016 року віддала на експорт 30 млн т зерна та продуктів його переробки. Дана цифра вказує на те, що це на 9,3% більше, ніж за цей самий період у 2015 році. У загальному обсязі експорту вивезена пшениця складає 14 млн т (на 15,7% більше) [1].

Із збільшенням виробництва пшениці одночасно збільшувалось і її споживання [3]. Впродовж останніх трьох маркетингових років спостерігається позитивна тенденція до надходження і споживання зерна [19]. За даними USDA, світове споживання пшениці у 2015/16 МР становило 708 млн т. У

порівнянні з 2014/15 МР це більше на 3 млн. т [11]. На графіку (рис. 4) представлено динаміку світового споживання пшениці.

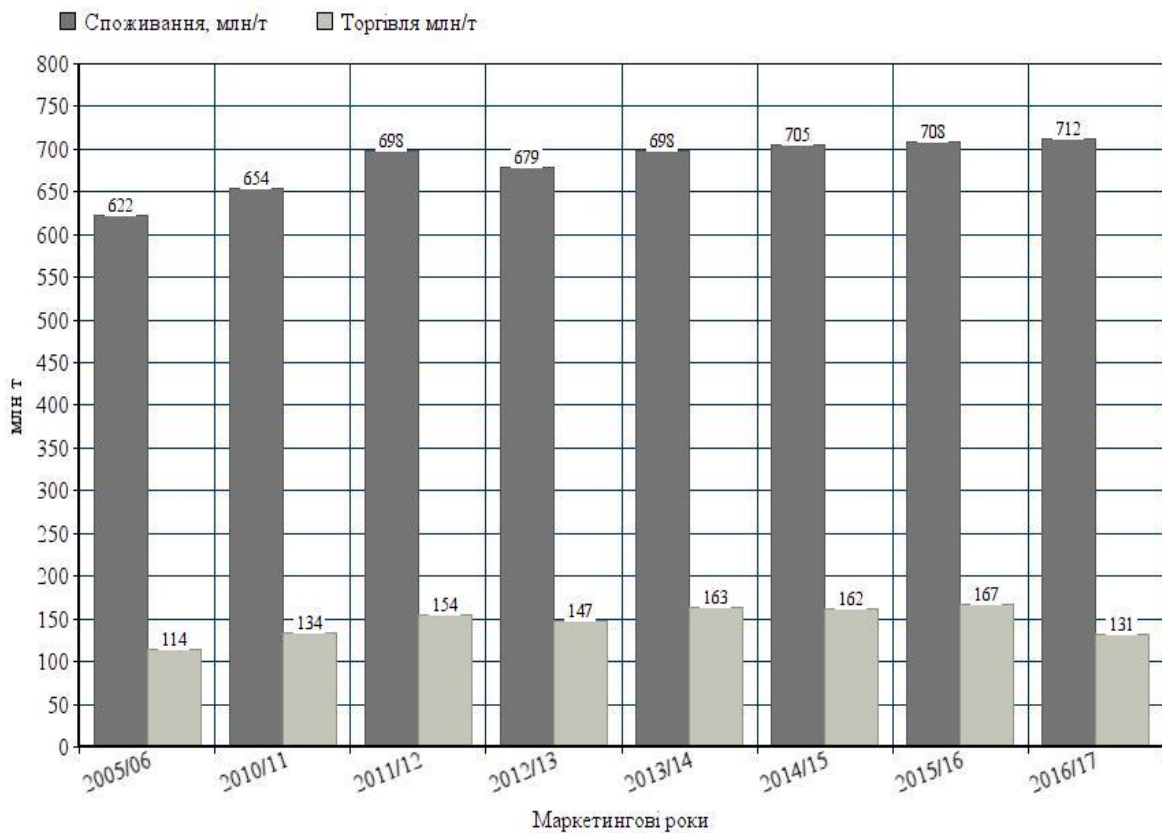

Рис.4 .Динаміка світового споживання пшениці [17].

Джерело: <http://aaaagro>

Середні показники врожайності пшениці на різних материках відрізняються (рис. 5) [8]. Посушливі чи холодні райони є менш сприятливими для вирощування пшениці, в той період як клімат країн Центральної і Північної Європи дозволяє зібрати більший врожай [11]. Внаслідок зростання обсягів вирощування пшениці зростає і світова торгівля структури світового експорту пшениці у 2015/16 маркетинговому році свідчить, що найбільшим експортером зерна був ЄС (15%), а частка України становить 9% (рис. 6) .

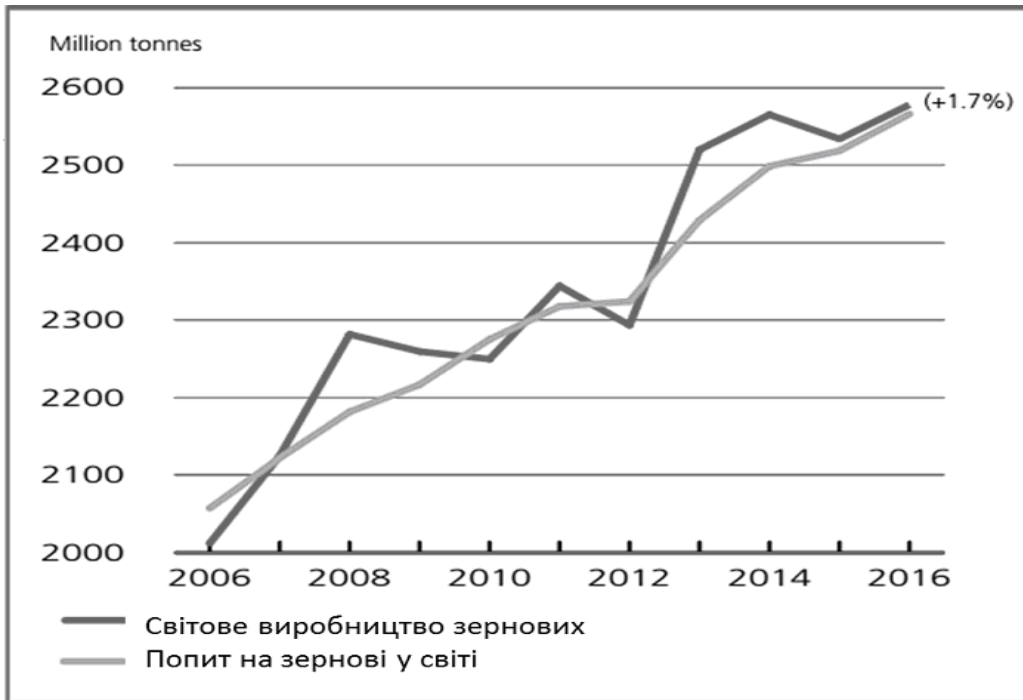

Рис. 5. Виробництво та попит на зернові у світі на 2016 р.[8].

Джерело: <https://fenixagro>

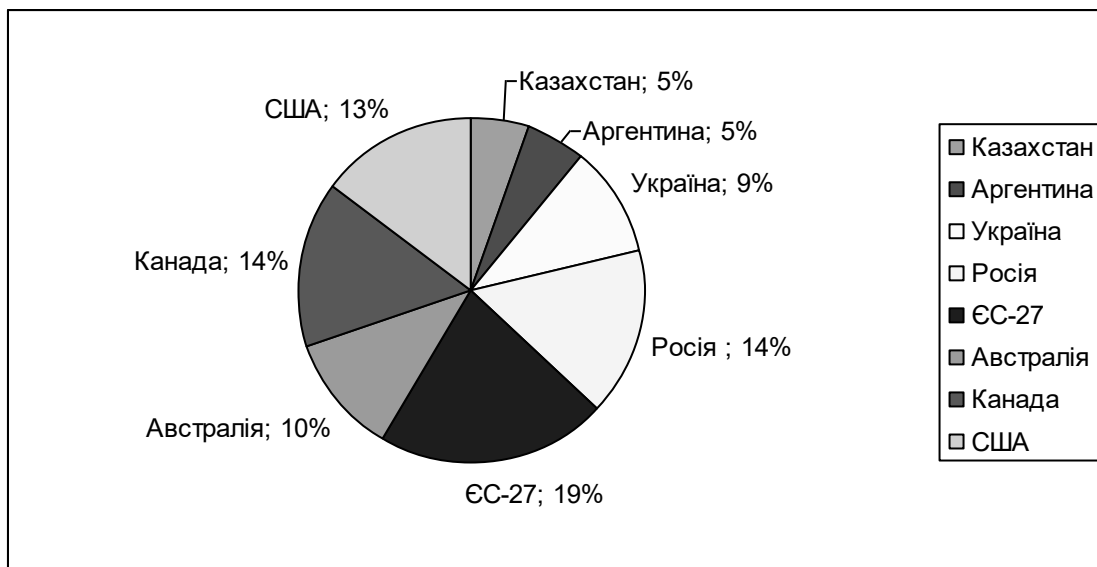

Рис.6. Структура світового експорту пшениці у 2015–2016 маркетинговому році

Джерело: автор побудував самостійно на основі [20].

2.3. Чинники флуктуації цін на зерно в Україні

Ціна пшениці на світовому ринку продовжує зменшуватися дев'ятий рік поспіль, свідчать дані авторитетного міжнародного видання Trading Economics. Станом на 3 березня 2017 року вартість 1 т пшениці — 429,61 USD/BU, тоді як у 2012 році були всі \$900, а в 2008-му вона досягнула історичного максимуму — \$1194,5.

На низку товарних позицій варто чекати повернення ціни 2016 МР: тоді пшениця коштувала \$180—200 за 1 т (FOB Чорне море).

В порівнянні з поточним сезоном, коли світовий врожай пшениці склав 754,3 млн т, в 2017/18 МР він може скоротитися до 735,9 млн т. Варто зазначити, що в 2015/16 МР в світі зібрали 737,7 млн т пшениці, в 2014/15 МР — 730,2 млн т, 2013/14 МР — 717 млн т.

На українську пшеницю нового врожаю протягом тижня ціни укріпилися на 1-2 \$/т та наразі складають:

- 2 клас 12,5% 155-157 \$/т;
- 3 клас 11,5% 151-153 \$/т;
- фураж 144-145 \$/т.

Збільшення експорту пшениці в порівнянні з попереднім сезоном на 1 млн. т призвело до скорочення перехідних залишків та дозволило укріпитися цінам. На 01.05.17 запаси склали 3,873 млн т, що на 21,8% менше тогорічного показника.

Прогноз врожаю пшениці в Україні зменшено до 25 млн. т проти зібраних в 2016/17 МР 26,4 млн. т.

Експерти прогнозують, що ціни на пшеницю нового врожаю будуть стартувати з мінімального рівня та протягом першої половини маркетингового сезону зростатимуть до сьогоднішнього рівня [1].

Основні чинники зміни ціни на пшеницю в Україні є наступні фактори зображені на рис. 7:

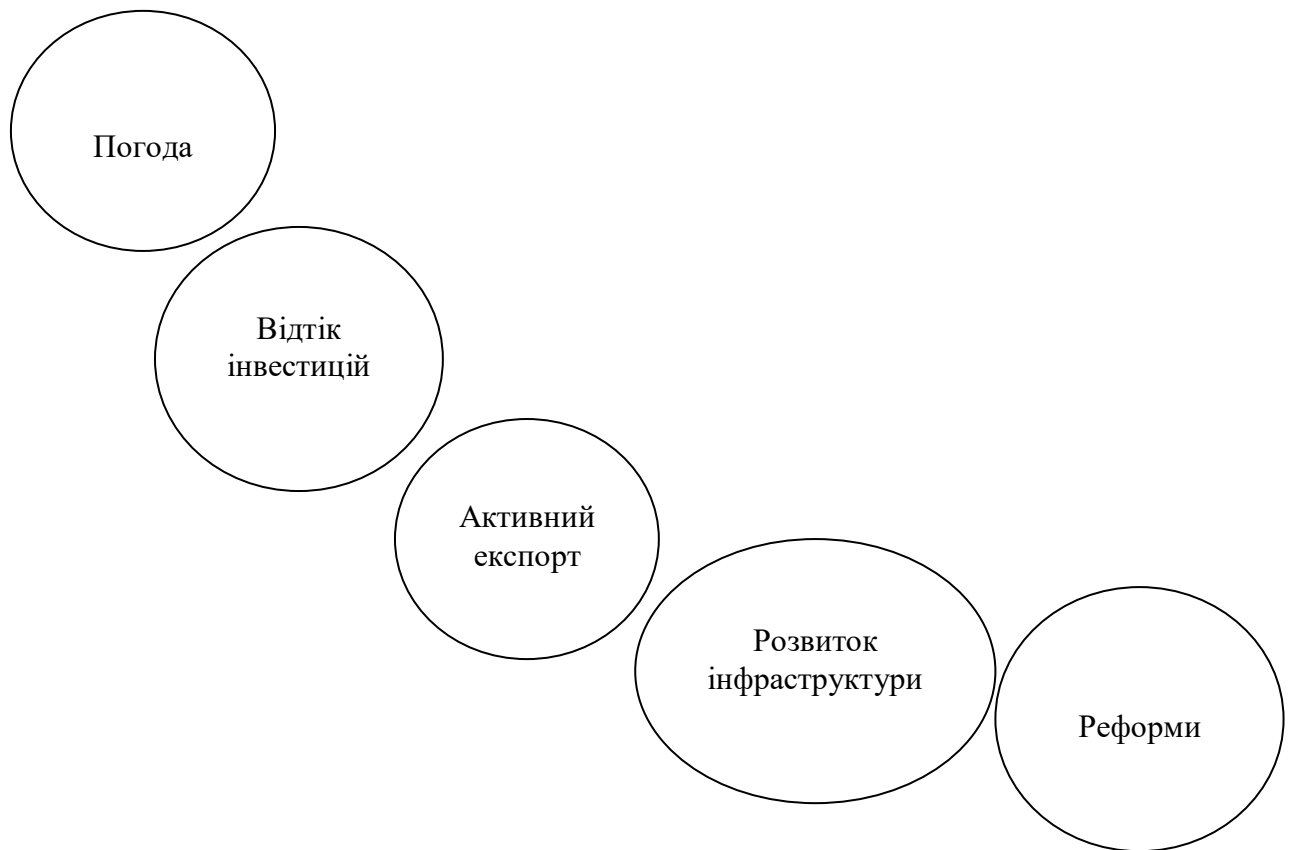

Рис.7. Чинники зміни ціни пшениці в Україні

Джерело: автор побудував самостійно на основі [8].

Базовим чинником, що формує ситуацію на зерновому ринку, є погода. Кілька сезонів поспіль агрокліматичні умови негативно позначалися на формуванні врожаю [4]. Винятком не став і 2016-й. Ідеться передусім про формування озимих в умовах жорсткої осінньої посухи. Ще один чинник із негативним впливом — відтік іноземних інвестицій з України (з 57,06 млрд дол. у 2014-му до 43,37 млрд дол. (–24%) у 2016-му — за даними Держстату) [11]. Протягом трьох останніх сезонів частка експорту становила в середньому 50% загальної пропозиції, що суттєво перевищує обсяги внутрішнього споживання [11]. У 2016/17 МР очікується практично така сама пропорція.

Якщо говорити про сукупні показники експорту, то загальна виручка від постачання українських товарів на зовнішні ринки знизилася з 53,9 млрд дол. у

2014-му до 38,1 млрд дол. за результатами 2015 року (-29%). Виручка від експорту зерна торік становила 6,1 млрд дол. (16% загального експорту) проти 6,5 млрд дол. позаторік (12%) [11]. Обсяги експорту зерна в натуральному вираженні постійно ростуть, і за результатами 2015/16 МР очікуються рекордні показники. Відтак валютна виручка від експорту зерна на 6,0–6,5 млрд дол. щорічно є практично єдиним джерелом для фінансування розвитку агровиробництва й компенсації виробничих витрат, що зростають [4].

За статистикою, починаючи з 2010-го в Україні щороку вводиться в експлуатацію в середньому 2,1 млн тонн ємностей зерносховищ, 75% із яких — сучасні спеціалізовані елеватори. Тож за 6 років загальна ємність таких об'єктів зросла на 9,5 млн тонн. А загальна потужність зерносховищ на початок 2016-го оцінюється в 48,1 млн тон [20].

На сучасному етапі головними завданнями для подальшого розвитку інфраструктури ринку зерна є підвищення ефективності роботи зерносховищ, зокрема формування й відвантаження експортних партій, а також запровадження енергоощадних технологій, що дозволяють здешевити вартість обробки зерна.

Розділ 3

Прогнози щодо тенденцій та перспектив розвитку зернових ринків України та світу

3.1. Перспективи розвитку ринків зерна та їх інфраструктури

Під впливом агрокліматичних умов дещо зміниться й структура врожаю пшениці, хоча загальний недосів озимої пшениці на фоні осінньої посухи її валовий збір очікується достатньо високим [12].

Внутрішнє споживання залишатиметься достатньо стабільним. Для пшениці у 2016/17 МР цей показник становитиме 12,2 млн тонн (48% загальної пропозиції культури проти 38% у минулому сезоні).

Аналіз торгівлі з ЄС слід розглядати в контексті торгових преференцій і динаміки використання квот на безмитне постачання зернових культур. Так, у 2016-му квота на постачання кукурудзи – 400 тис. тонн – була використана за перший тиждень року. Натомість квота на постачання ячменю – 250 тис. тон – станом на середину травня була використана лише на 6% (14,3 тис. тонн). Лише квота по пшениці (950 тис. тонн, у тому числі борошно) використовувалася упродовж тривалого періоду й до кінця травня була вибрана практично повністю (на 99%, або 942,7 тис. тон).

Рис. 8. Прогнози розподілу основних зернових культур в Україні [14]

Джерело: <https://www.tdsv.com/w-c-c/>

Можна зробити висновки, що у 2012-13 роках переважав імпорт зернових культур України, а впродовж 2013-2017 років відбулося домінування експорту. Найбільша частка експорту була у 2015-2016 роках – 35,5 млн/т.

3.2. Виробництво зерна та його конкурентоспроможність в умовах глобалізації

В умовах досить мінливої кон'юнктури глобального продовольчого ринку виробництво зерна в Україні має ряд стійких конкурентних переваг, зокрема, таких як вигідні природно-кліматичні умови, висока якість і безпечність продукції, що підтверджується міжнародним визнанням, а також зручне логістичне транспортне розташування. Водночас, одним із недоліків сучасного розвитку вітчизняного сільськогосподарського виробництва є домінування сировино-орієнтованого напрямку його розвитку, що зумовлює високу залежність аграрної галузі від кон'юнктури глобального ринку продовольства.

Перспективи розвитку ринку пшениці передусім визначатимуться можливостями використання переваг його диверсифікації як у частині товарної структури, так і збільшення тієї її частки, яка має зростаючий попит на світовому ринку [4]. При цьому, як засвідчив структурний аналіз глобального ринку продовольства, пріоритет має бути наданий розвитку перш за все товарних груп, де формується не лише висока додана вартість, але й глибока переробка, що вкрай важливо для національної економіки. Адже саме ця продукція генерує високі ціни, а також менш залежна від світової кон'юнктури, користується стабільним попитом на глобальному ринку і забезпечує досить вагому частку надходжень експортної виручки [12].

Глобалізація світової економіки, розгортання інтеграційних процесів ставлять нові вимоги до рівня конкуренції на ринках товарів та послуг. Зерновиробництво України сьогодні характеризується різновекторністю, одні виробники функціонують успішно, інші зберігають тенденцію до зниження

рентабельності. Серед учасників внутрішнього ринку переважають малі та середні товаровиробники зерна, гравцями міжнародного рівня при існуванні ринкової глобалізації виступають потужні транснаціональні компанії, агрохолдинги, зернотрейдери [5]. Потрібно знаходити шляхи до формування балансу між діяльністю різних суб'єктів господарювання зернового ринку. Особливо важливим є вивчення світового ринку зерна, його кон'юнктури з метою виявлення потенційних конкурентів та моніторингу споживчих можливостей країн-імпортерів.

Висновки

Проведені дослідження доводять, що сучасний стан рику зерна в Україні характеризується тим, що наша держава, зважаючи на війну на Донбасі, не має сталих покупців українського зерна. Це пояснюється тим, що Україна веде боротьбу з Росією за ринки збуту. Таким чином, держава шукає нових експортерів на даному сегменті ринку. Також, можна сказати, що нестабільність цінової ситуації на ринку зерна пов'язана із штучним стримуванням цін на зерно в умовах зростання цін на паливо, добрива, засоби захисту рослин тощо.

В свою чергу світові ціни на зерно зросли та є зафіксованими на новому рівні. Прогнозується, що у найближчі роки спад цін неможливий. Зважаючи на такі умови відсутності торговельних обмежень сприятливі ціни на зерно будуть стимулювати збільшення обсягів його виробництва, яке є необхідним як для експорту, так і для задоволення потреб у зерні всередині країни.

Україні необхідно поступово зміцнювати свої позиції на світовому ринку зерні і для ефективного розвитку і функціонування цього ринку потрібно:

- підвищити конкурентоспроможність зерна України, тобто це підвищення має відбуватися за рахунок оптимізації кількісних, якісних і комерційних втрат у зерновому секторі;
- створити потрібні запаси продовольчої пшениці, які не сприятимуть розвитку спекуляцій на ринку хліба;
- управляти продажами зернової продукції на світовому ринку з метою збільшення валютних надходжень в державу;
- надати умови, при яких виробник зможе реалізувати зерно за ринковими цінами як на зовнішньому ринку, так і на внутрішньому;
- запровадити програми, які будуть стимулювати розвиток переробної промисловості України.

Отже, з вище переліченого можна сказати, що для подальшого функціонування і розвитку ринку зерна Україна має потребу в: упорядкуванні зв'язків між різними елементами технологічного процесу виробництва зерна підвищенні ефективності виробництва; державній підтримці розвитку товаровиробників; забезпеченні виробництва якісним продовольчим зерном, види якого визначаються попитом і пропозицією.

Список використаних джерел

1. Акулюшина, М. О. Дослідження перспектив підвищення конкурентоздатності українського ринку зернових культур [Текст] / М. О. Акулюшина, Є. О. Кобальчинська, Д. С. Ніколаєв // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 6. – С. 4-6.
2. Баланси попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів станом на 01.03.2017 року [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://uga-port.org.ua/balansyzerna/balansy-mrg/balansi-popitu-propozits-osnovnikh-vid-v-prodovolchikh-resursv-stanom-n-5>.
3. Батюк, Ганна Володимирівна Діяльність малих форм господарювання на ринку зерна [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Ганна Володимирівна Батюк. – Львів : ЛНАУ, 2014. – 20 с.
4. Бебенкова, Т. Ю. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури ринку зерна України [Текст] / Т. Ю. Бебенкова, Т. М. Калетник // Економіка та управління АПК. – 2010. – № 4. – С. 112-116.
5. Буркинський, Б. В. Відтворювальні механізми регулювання зернового ринку в контексті забезпечення продовольчої безпеки України [Текст] / Б. В. Буркинський, В. М. Лисюк, О. В. Нікішина // Економіка України. – 2015. – № 10. – С. 66-78.
6. Возьний, К. З. Розвиток альтернативних форм господарювання на селі (на прикладі селянських (фермерських) господарств Тернопільської області) / К. З. Возьний, А. М. Стельмащук // Економіка АПК. – 1996. – № 8. – С. 17-23.
7. Голик, Світлана Іванівна Ринок зерна в Україні та перспективи розвитку його інфраструктури [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.03 - економіка та управління національним господарством / Світлана Іванівна Голик. – К. : ННЦ ІАЕ, 2014. – 20 с.

8. Головні події 2016, їх вплив на АПК. Перспективи 2017 [Електронний ресурс] // Agravery. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://fenixagro.com/opinion/75>.

9. Голомша, Н. Є. Перспективи світового ринку зерна [Текст] / Н. Є. Голомша // Економіка АПК. – 2016. – № 8. – С. 49-52.

10. Голота А. С. Проблеми та перспективи розвитку національного ринку зерна / А. С. Голота // Інноваційна економіка. - 2013. - № 3. - С. 232-235 . - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_3_54.

11. Держстат України, 2017. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

12. Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні».

13. Захаріна, О. В. Виробництво та конкурентоспроможність зерна в умовах глобалізації [Текст] / О. В. Захаріна // Інноваційна економіка. – 2014. – № 3. – С. 149-155.

14. Зростання світового споживання зернових в 2016-2017 [Електронний ресурс] // ТД "Соєвий вік". – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tdsv.com/w-c-c/>.

15. Лавринчук О. В. Перспективи розвитку ринку зерна України / О. В. Лавринчук. // Облік і фінанси АПК. – 2011. – №3. – С. 144–151.

16. Маслак О. Ринок пшениці в Україні та світі [Текст] / О.Маслак // The ukrainian farmer. – 2017. – № 9 : Озимі злаки. – С. 13-14.

17. Ринок зернових та олійних: стан та перспективи в Україні та світі [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://aaa-agro.com/>

18. Саранчук А. О. Вплив чинників на структуру зернового ринку України та шляхи покращення функціонування його структурних елементів / А. О. Саранчук. // Вісник Запорізького національного університету. – 2014. – №2. – С. 169.

19. Тимошенко, Сергій Експорт зернових культур [Текст] / Сергій Тимошенко, Алла Кононова, Оксана Гермаківська // Вісник. Право знати все

про податки і збори. – 2015. – № 48 : Нова декларація з податку на прибуток. – С. 22.

20. U.S. Department of Agriculture [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.usda.gov/>.